

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 24CoP/118/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8120204689
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 09. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eliška Wagshalová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8120204689.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Elišky Wagshalovej a členov senátu JUDr. Antónie Kandravej a JUDr. Ingrid Kalinákovej vo veci starostlivosti o mal. R. N. G., T. X.X.XXXX, a mal. N. G. G., T. XX.X.XXXX, obaja bytom B. XXX, v konaní zastúpených opatrovníkom Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny C., pochádzajúcich z matky W. G., T. XX.XX.XXXX, H. B. XXX, právne zastúpenej PETRÁN A PARTNERI ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA s.r.o., Puškinova 16, Prešov a z otca V. I. G., T. XX.X.XXXX, H. S. X, C., právne zastúpeného JUDr. Zdeňkou Vokálovou, advokátkou so sídlom Hlavná 17, Prešov, v konaní o zníženie výživného, o nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní otca proti uzneseniu Okresného súdu Prešov č.k. 27P/79/2020-65 zo dňa 13.5.2020 takto

rozhodol:

Potvrďuje uznesenie.

odôvodnenie:

I. Predmet konania

1. Otec sa podaným návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia domáhal zníženia výživného na mal. R. N. na sumu 130,- eur mesačne a na mal. N. G. na sumu 100,- eur mesačne z dôvodu, že od 1.1.2020 je vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie na ÚPSVaR C.. Predtým pracoval v Z., kde sa nemieni vrátiť, pretože tam pracoval niekoľko rokov aj v niekoľkých zamestnaniach súčasne a tento nápor už nie je pre neho zvládnuteľný po zdravotnej stránke. Rozhodnutím Sociálnej poisťovne zo dňa 24.3.2020 mu bola priznaná dávka v nezamestnanosti vo výške cca 1.000,- eur mesačne.

II. Obsah napadnutého rozhodnutia

2. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým uznesením rozhodol tak, že cit.:

„zamieta návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia.“

3. Rozhodnutie právne zdôvodnil ust. § 324 ods. 1, § 325 ods. 1, § 328 ods. 1, § 329 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), § 2 ods. 1, 2, § 360 ods. 1, § 366 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“).

4. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že otec neosvedčil dostatočne potrebnosť dočasnej úpravy medzi účastníkmi spočívajúcej v nariadení neodkladného opatrenia, ktorým by súd otcovi znížil vyživovaciu povinnosť k maloletým deťom. Konštatoval zmenu pomerov na strane otca z dôvodu, že od 1.1.2020 je nezamestnaný, avšak zdôraznil, že plnenie vyživovacej povinnosti je jeho zákonnou povinnosťou až do doby, kým deti nenadobudnú schopnosť živiť sa samé, poukázal na jeho možnosť nájsť si prácu aj na Slovensku a dosiahnuť taký príjem, z ktorého dokáže platiť výživné vo výške určenej v súdnom rozhodnutí. Súd poukázal na prebiehajúce konanie o zníženie výživného, v ktorom vykoná rozsiahlejšie dokazovanie za účelom zistenia súčasných osobných, majetkových a zárobkových

pomerov otca, ako aj odôvodnených potrieb maloletých detí. Súd prijal záver, že nie je dôvodný okamžitý zásah súdu v podobe nariadenia neodkladného opatrenia o znížení výživného zo strany otca.

III. Obsah odvolania

5. Proti uzneseniu súdu prvej inštancie podal v zákonnej lehote odvolanie otec. Podľa jeho názoru je daná existencia reálnej hrozby porušenia práv na jeho strane, nakoľko nie je schopný bez ohrozenia a porušenia práv a bez zásahu súdu si túto povinnosť naďalej v takej výške plniť. Podotkol, že výživné bolo stanovené v čase, keď žil a pracoval v Z., avšak došlo na jeho strane k podstatnej zmene pomerov. Namietal, že mu nezostávajú žiadne finančné prostriedky na uspokojenie jeho elementárnych životných potrieb. Navrhol napadnuté uznesenie zmeniť a výživné na mal. R. N. znížiť na sumu 130,- eur a na mal. N. G. na sumu 100,- eur.

6. Matka v ďalších písomných vyjadreniach k odvolaniu navrhla uznesenie v celom rozsahu potvrdiť.

7. Otec v replike a ďalšom vyjadrení trval na svojom návrhu na zníženie výživného.

IV. Hodnotenie odvolacieho súdu

8. Krajský súd v Prešove (ďalej aj ako „odvolací súd“) v rámci kompetencií vyplývajúcich z ust. § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), v spojení s ust. § 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) preskúmal napadnuté rozhodnutie podľa zásad uvedených v § 62 a nasl. CMP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario a zistil, že napadnuté uznesenie je zákonné a vecne správne.

9. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery, alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

10. V ustanovení § 325 ods. 2 CSP je vypočítaný obsah neodkladných opatrení len príkladmo, čo je vyjadrené slovom „najmä“. Zákon rozlišuje dve skupiny neodkladných opatrení: a/ neodkladné opatrenia, ktorých účelom je bezodkladná úprava pomerov strán, pričom potreba takejto bezodkladnej úpravy pomerov musí byť pritom naliehavá a úprava pomerov sa nemôže vzťahovať i na čas minulý, b/ opatrenia nariadené v prípade, ak je obava, že exekúcia bude ohrozená. Pri oboch skupinách predbežných opatrení bude potrebné skúmať, či je nárok osvedčený a či je neodkladné opatrenie potrebné. Civilný mimosporový poriadok v jeho tretej časti obsahuje len úpravu niektorých ustanovení o neodkladných a iných opatreniach súdu, keď v zmysle ustanovení § 365 až 368 CMP je možné nariadiť neodkladné opatrenie vo veciach ochrany maloletého, výživného, osobnej starostlivosti maloletého a vo veci povolenia súdu na výkon oprávnenia vo veci starostlivosti o maloletých.

11. Keďže odvolací súd dospel k tomu záveru, že napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie je správne a dostatočne odôvodnené, nepovažuje vo svojom rozhodnutí za nutné v súlade s ustanovením § 387 ods. 2 CSP opakovať tie isté dôvody, ktoré sú obsiahnuté v prvoinštančnom rozhodnutí. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia a konštatuje správnosť dôvodov, ktoré súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí uviedol.

12. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolací súd uvádza, že pre nariadenie neodkladného opatrenia musia byť splnené zákonné podmienky. Jednou z týchto podmienok je osvedčenie potreby neodkladnej úpravy pomerov medzi účastníkmi konania, ktoré zaťažuje navrhovateľa neodkladného opatrenia. Z tohto dôvodu bol otec povinný osvedčiť nielen to, že sa podstatným spôsobom znížil jeho príjem, ale aj to, že jeho súčasné majetkové pomery odôvodňujú nevyhnutnosť okamžitej úpravy vyživovacej povinnosti určenej súdom. Na osvedčenie potreby dočasnej úpravy pomerov nepostačuje iba tvrdenie otca podporené rozhodnutím sociálnej poisťovne o poberaní dávky v nezamestnanosti. Preto otcom uvádzané skutočnosti o jeho zníženom príjme samé o sebe zatiaľ neosvedčujú takú zmenu celkových majetkových pomerov otca, ktorá by odôvodňovala zníženie vyživovacej povinnosti otca určenú právoplatným a vykonateľným rozsudkom súdu. Otec totiž v konaní neosvedčil, že bez tejto úpravy by mu hrozila ťažko napravitelná ujma. Príjem otca aj po tejto zmene je postačujúci na to, aby mohol plniť súdom určenú vyživovaciu povinnosť bez toho, aby tým ohrozil svoju

existenciu. Tvrdenia otca v odvolaní o ohrození jeho života a zdravia v dôsledku nedostatku peňažných prostriedkov na živobytie neboli žiadnym spôsobom konkretizované a ich existencia osvedčená.

13. Z obsahu spisu je zrejmé, že na súde prvej inštancie prebieha konanie vo veci samej o zníženie vyživovacej povinnosti otca na maloleté deti. Aj vzhľadom na túto, odvolací súd rovnako ako súd prvej inštancie dospel k záveru, že v danej veci nie je osvedčená naliehavosť nevyhnutnej úpravy pomerov medzi účastníkmi konania. Pokiaľ bude v konaní vo veci samej preukázané, že na strane otca došlo ku kvalifikovanej zmene pomerov odôvodňujúcej zníženie vyživovacej povinnosti otca, súd zníži otcovi vyživovaciu povinnosť od času, kedy došlo k zmene pomerov na strane otca. Za situácie, že otec v konaní neosvedčil svoje celkové majetkové pomery, nie sú dané dôvody pre nariadenie ním požadovaného neodkladného opatrenia.

14. Nariadením neodkladného opatrenia účastník nenadobúda práva, o ktorých bude rozhodnuté až rozhodnutím vo veci samej. Z uvedeného charakteru neodkladného opatrenia vyplýva, že pred jeho nariadením súd nemusí a zvyčajne pre krátkosť času ani nemôže zistiť všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia a pri ich zisťovaní nemusí byť dodržaný formálny postup stanovený pre dokazovanie. Je však nutné, aby boli osvedčené aspoň základné skutočnosti potrebné pre záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana, ako i osvedčenie, že je nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy. Nariadenie neodkladného opatrenia v každom prípade podľa cit. § 325 ods. 1 CSP vyžaduje splnenie podmienky, že je daná potreba bezodkladne upraviť pomery (alebo danosť obavy, že exekúcia bude ohrozená). Takáto potreba je daná naliehavosťou situácie, v ktorej vyčkávanie až na prípadné konečné rozhodnutie (vydané po riadne vykonanom dokazovaní) nemusí byť únosným, pretože by zdržanie spôsobené potrebou zachovania všetkých postupov v konaní o veci mohlo viesť k ujme, ktorú by neskôr šlo len ťažko (ak vôbec) odvrátiť. Vo veciach starostlivosti súdu o maloleté deti je potom z uvedeného pohľadu prioritným záujmom (majúcim sa ochrániť) vytvorenie, resp. za určitých okolností i obnovenie podmienok pre riadny a bezproblémový vývin dieťaťa. Hoci v konaní o neodkladnom opatrení postačuje na vydanie rozhodnutia (na rozdiel od konania vo veci samej) i len osvedčenie skutočností preň významných (kým v konaní o veci je naopak potrebným preukázanie spôsobom nevzbudzujúcim odôvodnené pochybnosti), táto výhoda však má aj svoju druhú stranu, ktorou je relatívne zvýšená miera zodpovednosti navrhovateľa neodkladného opatrenia najmä za osvedčenie nevyhnutnosti navrhovanej dočasnej úpravy pomerov. Je to tak i preto, že už krátkosť zákonom ustanovenej lehoty na nariadenie neodkladného opatrenia na základe návrhu účastníka všeobecne (tu 30 dní od doručenia návrhu podľa § 328 ods. 2 CSP), prakticky vylučuje akékoľvek overenie spoľahlivosti navrhovateľom predložených podkladov a ich dostatočnosť pre navrhované riešenie.

15. Odvolací súd nespochybňuje závažnosť situácie tvrdenej otcom mal. detí, ktorú vo svojom návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia opisuje, avšak, v zhode so záverom súdu prvej inštancie má za to, že je potrebné v konaní vykonať dokazovanie za účelom komplexného posúdenia, či sú naplnené zákonné predpoklady pre zmenu súdneho rozhodnutia o výživnom.

16. Je potrebné zdôrazniť, že pri rozhodovaní súdu o akýchkoľvek záležitostiach týkajúcich sa maloletých detí je nevyhnutné prioritne zohľadňovať záujem maloletého dieťaťa, nie rodiča. V prejednávanom prípade ide o zmenu vyživovacej povinnosti určenej súdom v riadnom konaní otcovi na mal. deti, ktoré sú na výživné odkázané a znížením výživného bez vykonania dokazovania a zistenia ich potrieb by mohlo dôjsť k ohrozeniu ich existencie. Odvolací súd poukazuje na názor Ústavného súdu ČR, vyslovený v rozsudku zo dňa 24.4.2018, sp. zn. III.ÚS 823/18 „Ak ide o zákonnú úpravu predbežného opatrenia, k námietke sťažovateľa, že v jeho veci bol návrh na nariadenie predbežného opatrenia na zníženie výživného zamietnutý s odkazom na uznesenie Krajského súdu v Ostrave sp. zn. 14 Co 64/2010, je treba povedať, že sa jedná o rozhodnutie, ktoré bolo publikované v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu pod č. 116/2011, a to rozhodnutí kategórie A (najväčšieho významu), ktorého publikácia v zbierke musela byť schválená príslušným kolégiom Najvyššieho súdu. Na toto rozhodnutie v súvislosti s otázkou nemožnosti zníženia výživného prostredníctvom predbežného opatrenia tiež odkazujú odborné komentáre, napr. viz: Svoboda, K., Smolík, P., Levý, J., Šínová, R. a kol: Občanský soudní řád. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 242. Ako už konštatoval Ústavní súd v uznesení sp. zn. IV. ÚS 3706/14 zo dňa 25. 3. 2015, zmyslom príslušného ustanovenia je najmä riešenie situácie, keď zatiaľ neexistuje žiadne rozhodnutie o výživnom a niektorý z rodičov svoju vyživovaciu povinnosť sám od seba neplní, v dôsledku čoho dochádza k zhoršeniu situácie maloletého

dieťaťa. Sťažovateľ sa však prostredníctvom návrhu na vydanie predbežného opatrenia domáhal zníženia čiastky výživného pre svoje maloleté deti, pričom výška čiastky výživného už bola v minulosti rozhodnutím súdu právoplatne stanovená. Inštitút predbežného opatrenia by vzhľadom k svojmu účelu (nutnosť dočasnej ochrany oprávneného, v prípade výživného typicky maloletého dieťaťa) nemal byť rozširovaný na situácie tohoto druhu, keď sa v dôsledku tvrdenej zmeny pomerov sťažovateľ snaží, ešte pred novým rozhodnutím súdu vo veci, dosiahnuť zníženie súdom už skôr stanoveného výživného. Predbežným opatrením možno poskytnúť dočasnú ochranu oprávnenému uložením povinnosti druhému účastníkovi, nie je však určené k zmierňovaniu určitej povinnosti, ktorá bola už v minulosti súdnym rozhodnutím stanovená.“

17. Odvolací súd sa stotožnil so závermi súdu prvej inštancie a napadnuté rozhodnutie ako vecne správne potvrdil podľa § 387 ods. 1, 2 CSP.

18. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).